

Mitä uutta – välähdyksiä meiltä ja muualta

Lääketeollisuuden tuotanto- investoinnit lähes tuplaantuivat

Lääkeyritysten investoinnit jatkoivat vahvaa kasvuaan Suomessa jo toista vuotta peräkkäin, raportoi **Suomen Lääketeollisuus ry**.

Kokonaisinvestoinnit nousivat 357 miljoonaan euroon vuonna 2021, mikä on 8 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Selvästi eniten kasvoivat tuotantoinvestoinnit: ne nousivat 121 miljoonaan euroon, mikä tarkoittaa 80 prosentin kasvua. Tutkimuksen ja tuotekehityksen investoinnit sen sijaan laskivat noin 9 prosenttia, 234 miljoonaan euroon.

Suorien euromääräisten investointien lisäksi panostukset tuovat maahamme myös työpaikkoja ja verotuloja. Lääketeollisuuden tuotantotoiminta työllistää tällä hetkellä maassamme noin 3 000 osajaa.

Tutkimusinvestoinneista merkittävä osa on kliinisiä lääketutkimuksia. Yritysten investointien lisäksi lääketutkimukset tuovat uusimmat hoidot veloituksetta terveydenhuollon ja potilaiden käyttöön.

Lääketeollisuuden vuosittain tekemän kyselyn mukaan alan yritykset arvioivat investointien kasvavan edelleen. Parin tulevan vuoden aikana kasvun arvioidaan olevan noin 60 miljoonaa euroa vuodessa.

Vaikka lääkeyritykset ovat kasvattaneet investointeja Suomeen yli 100 miljoonalla eurolla kahden viimeisen vuoden aikana, jääme merkittävästi jälkeen investoinneissa esimerkiksi Ruotsiin tai Tanskaan verrattuna. Vertailu kilpailijamaihin osoittaa, että Suomella on edelleen valtavasti kasvupotentiaalia. Kilpailukykyämme parantavat muun muassa vahva panostus biopankki- ja geenitutkimukseen sekä lainsäädäntöpohja terveystietojen tutkimuskäytölle.

Cancer IO -raportti julkaistiin

Immuno-onkologisten (IO)-lääkehoitojen käyttöönottoa ja käytön nykytilannetta Suomessa ja muissa Pohjoismaissa selvittänyt *Syövän immuunihoidot Suomessa* -raportti julkaistiin keväällä.

Selvitystä varten haastateltiin suomalaisten keskus- ja yliopistosairaaloiden syöpälääkäreitä, sairaaloiden johtoa, lääketieteellisten järjestöjen edustajia sekä lääkkeiden sääntelystä ja arvioinnista vastaavia viranomaisia.

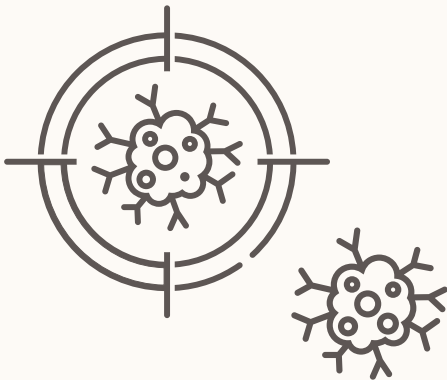
Raportissa löydettiin neljä keskeistä tekijää IO-hoitosten vähäiseen käyttöönottoon Suomessa suhteessa muihin Euroopan maihin.

Syiksi raportissa nostettiin muun muassa lääkkeiden käyttöönoton hajautuneempi prosessi Suomessa verrattuna muihin Pohjoismaihin. Suomessa arviointiverkostoa pidettiin hajanaisena sääntelyviranomaisten suuren määrän vuoksi ja prosessit koettiin raskaiksi ja hitaiksi.

Haastatellut asiantuntijat olivat yhtä mieltä myös siitä, että kaksikanavainen rahoitusjärjestelmä liittyy haasteita. Järjestelmän katsottiin edistävän eriarvoisuutta ja osapitoa, eli kustannusten siirtoa toiselle maksajalle sekä hoitopolkujen pirstoutumista.

Lääkärit ja sairaalan johto sekä sääntelyviranomaiset katsoivat, että periaatteessa uusiin lääkkeisiin ja myös IO-hoitoihin suhtaudutaan myönteisesti. Suomea pidettiin kuitenkin melko varovaisesti muutoksiin suhtautuvana maana, mikä heijastuu joidenkin haastateltavien mielestä skeptisenä asenteena vaikuttavuustietoa kohtaan.

Sairaaloiden johdon näkemysten mukaan kliiniset tutkimukset vaikuttavat positiivisesti sairaaloiden innovatiiviseen kulttuuriin ja pitkällä aikavälillä myös uusien lääkkeiden käyttöönottoon. Suomessa yksi kliinisen tutkimuksen haaste on kuitenkin pieni potilasmäärä, joka on hajallaan suhteellisen suurella maantieteellisellä alueella. Asiantuntijankäytännön mukaan yhteistyö sairaaloiden välillä olisi tässä ratkaisevan tärkeää.

Eurooppalainen terveysdata-avaruus on uusi alku EU:n digitaaliselle terveyspolitiikalle

Euroopan komissio on käynnistänyt eurooppalaista terveysdata-avaruutta (EHDS) koskevan hankkeen. Sen myötä ihmiset saavat mahdollisuuden hallita ja käyttää terveystietojaan paitsi kotimaassaan, myös koko EU:ssa. Hanke edistää digitaalisten terveyspalvelujen ja -tuotteiden todellisia sisämarkkinoita. Lisäksi se tarjoaa luotettavan ja tehokkaan kehyksen terveysdatan käytölle tutkimus-, innovointi-, päätöksenteko- ja sääntelytarkoituksia varten ja varmistaa, että EU:n tiukkoja tietosuojanormeja noudatetaan kaikilta osin.

Eurooppalaisessa terveysdata-avaruudessa hyödynnetään EU:n julkisten digitaalisten hyödykkeiden, kuten tekoälyn, suurteholaskennan, pilvipalvelujen ja älykkäiden väliohjelmistojen meneillään olevaa ja tulevaa käyttöönottoa.

Koronapandemia lisäsi merkittävästi digitaalisten välineiden käyttöä. Säännöt, rakenteet ja menettelyt ovat kuitenkin monimutkaisia eri jäsenvaltioissa, mikä on vaikeuttanut terveysdatan käyttöä ja jakamista, varsinkin rajojen yli.